«Бекітемін»
№234 Ж.Жабаев атындағы
орта мектептің директоры

_____________ Ж. Уразбаева

29 тамыз 2024 жыл

ҮЙІРМЕ ЖОСПАРЫ

Математика және логика

Сыныбы: 5 «Г»
Пәні: Математика
Пән мұғалімі: Құлмырза Акерке
Сағат саны: 32 сағат, аптасына 1 сағат

2024-2025оқу жылы

Scanned with ACE Scanner

Математика пәнінен қосымша үйірме жоспары

(32 сағат) 5- сынып

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Мақсаты (нені білу керек?)	Күні
	Математикалық қызығушылығын арттыратын есептер	**10**		
1-2	Әзіл–есептер, есеп-жұмбақтар. Саны бар мақал- мәтелдер.	2	Логикалық ойлау негізінде әзіл-есептер мен жұмбақ есептерді шеше білу.	17.09 24.09
3-4	Шырпымен жаттығулар	2	Шырпымен шығарылатын қызықты есептер ойлап шығару.	1.10 8.10
5-6	Ертедегі математикалық тарихи есептер.	2	Математиканың қажеттілігін қоршаған ортадан көре білу.	15.10 22.10
7	Ғажайып шаршы	1	Тез есептей білу.	5.11
8	Математикалық фокустар	1	Математикалық фокустар жасай алу.	12.11
9-10	Математикалық ребустар,санды басқатырғылар, шифрлаулар, құпия оқиғалар	2	Әр түрлі цифрлармен өрнектелген есептерді шешудің жолдарын түсіндіру, құпия оқиғалы есептерді шешуде оқушыларға дұрыс ойлай білу дағдыларын қалыптастыру.	19.11 26.11
	Логикалық ойлау қабілетін арттыратын есептер	**11**		
11-12	Өткелдер. Өткелдермен өткендер.	2	Ой – өрісін шыңдау.	3.12 10.12
13-14	Орналастырулар.	2	Есептерді шығарту арқылы шешу жолдарын меңгерту.	17.12 24.12
15-16	Таразы. Өлшеу. Сұйықтар.	2	Математикалық интуициясын дамыту.	14.01 21.01
17	Өлшеуіш сызғышсыз	1	Сызғызсыз өлшеуге берілген есептерді шешуді үйрену.	28.01
18	Теңдеу құрмай шығар	1	Логикалық ойлауын дамыту.	4.02
19-20	Лабиринт. Бір жүрген жерді қайталамай орындау.	2	Есте сақтауын, логикалық ойлауын дамыту.	11.02 18.02
21	«Жас математиктер» газетін шығару	1	Өзінің болашағына сенімін арттыру. Қиялын, қабілеттін шыңдау.	25.02
	Ойлау қабілетін арттыратын ойындар	**4**		
22-23	Тоғызқұмалақ ойынының шығу тарихы. Тоғызқұмалақ ойыны.	2	Қазақ халқының ұлттық ойыны туралы білу. Тоғызқұмалақ ойынын үйрену.	4.03 11.03
24-25	Шахмат ойыны	2	Шахмат фигураларымен танысу.Шахмат ойынын үйрену.	18.03 8.04
	Шығармашылық	**8**		

Scanned with ACE Scanner

	тапсырмалар			
26-27	Күнделікті өмірдегі логика. Пиза есептері	2	Алған білімін өмірде пайдалана білу.	15.04 22.04
28-29	Математикалық олимпиада	2	Өзара бәсекелестік туғызу арқылы шын мықтыны анықтау.	29.04 6.05
30-31	Зейінді байқау (тест)	2	Зеректігін, қиялын, зейінін дамыту.	13.05
32	Қорытындылау сабағы. Марапаттау.	1	Оқушылардың жыл бойы жүргізген жұмыстарында жеткен жетістіктерін ескеру, марапаттау.	20.05

Scanned with ACE Scanner

Ж.Жабаев атындағы №234 орта мектебінде жүргізілетін

« Математика және логика» үйірмесіне тартылған оқушылардың тізімі

1.	Абдулла Нұрмұхаммед
2.	Айжанов Онболсын
3.	Әбдіханов Орынбасар
4.	Бақытжан Данияр
5.	Жаңаберген Нұрпейіс
6.	Жарас Айзере
7.	Жеткенбек Әбдікәрім
8.	Жолмырза Мұхамедәли
9.	Нұрлыбекқызы Медина
10.	Нұрлыбекұлы Диас
11.	Нұрлыбекұлы Диас
12.	Үрістем Мерей
13.	Шәкібек Дильназ

Scanned with ACE Scanner

Ж.Жабаев атындағы №234 орта мектебінде жүргізілетін «Математика және логика» үйірмесіне тартылған оқушылардың қатысым

КЕСТЕСІ

р/с	Сабақ мерзімі / Оқушылардың аты-жөні	17.09.2024ж	24.09.2024ж	1.10.2024ж	8.10.2024ж	15.10.2024ж	22.10.2024ж	5.11.2024ж	12.11.2024ж	19.11.2024ж	[illegible]	[illegible]
1.	Абдулла Нурмухаммед	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
2.	Айжанов Онбалсын	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.	Әбдіханов Оргынбасар	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.	Боктыжан Дениар	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.	Жанаберген Нурпейіс	+	+	+	+	+	+					
6.	Жарас Айзере	+	+	+	+	+	+					
7.	Жеткенбек Әбдікәрім	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8.	Жолмырза Мухамедали	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9.	Нурлыбекқызы Медина	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10.	Нурлыбекұлы Диас	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
11.	Үрістем Мерей	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
12.	Шәйібек Дильназ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13.												
14.												
15.												

Scanned with ACE Scanner

Ж.Жабаев атындағы №234 орта мектебінде жүргізілетін « ________________ »
үйірмесіне тартылған оқушылардың қатысым

КЕСТЕСІ

р/с	Сабақ мерзімі / Оқушылардың аты-жөні	10.12.2024ж	17.12.2024ж	24.12.2024ж	14.01.2025ж										
1	Әбдулла Нұрмұхамед	+	+	+	+										
2	Айжанов Оңбопсын	+	+	+	+										
3	Әбдіханов Орынбасар	+	+	+	+										
4	Бақытжан Данияр	+	+	+	+										
5	Жеткенбек Әбдікәрім	+	+	+	+										
6	Жалмырза Мухамедәли	+	+	+	+										
7	Нұрлыбекқызы Медина	+	+	+	+										
8	Нұрлыбекұлы Диас	+	+	+	+										
9	Үрістем Мерей	+	+	+	+										
10	Шәкібек Дильназ	+	+	+	+										
11															
12															
13															
14															
15															

Scanned with ACE Scanner

Тақырыбы: Математика және логика

(5-сыныпқа арналған қосымша үйірме бағдарламасы)

Түсінік хат

Оқушылардың ой-өрісін кеңейтіп, шығармашылық қабілеттерін дамытып, математикаға қызығушылығын арттыру мақсатында 5-сынып оқушыларына арналып құрылған қосымша үйірме тақырыбы «**Математика және логика**» деп аталады. Оқушылардың пәнге қызығушылығын арттырудың негізгі жолы қызықты тапсырмаларды пайдалану, ол тапсырмалар зерделілікке, қиялдауға, тапқырлыққа шапшаң есептеу қаблеттерін дамытуға тәрбиелейді.

Мақсаты:

Оқушылардың теориялық білімін нығайтып, өздігінен іздендіре отырып, шығармашылыққа жетелеу.Математикалық ой-өрісін, танымын кеңейту. Жалпы логикалық –ойлау мәдениетін дамыта отырып, оқушының математикаға деген қызығушылығын арттыру. Оқушылардың байқағыштық және қорытынды жасай алу қабілеттерін дамыту.

Міндеттері:

Математикалық білімге қызығушылығын арттыру.

Өз бетімен жұмыс істеуге дағдыландыру.

Математикалық ойлау, тапқырлық, білімдарлық қаблеттерін дамыту.

Математиканың өмірмен байланысын көрсету.

Пәнаралық байланыс:тарих

Күтілетін нәтиже:

Логикалық есептерді шығару;

Тапқырлыққа, зеріктікке берілген есептерді шығара білу;

Оқушыларды есепті талдап, шығару жолының жоспарын құрып, есепті шығарып қорытынды жасай алу керек;

Ұжыммен, жеке жұмыс жасап үйренеді;

Математикалық ой-өрісін, танымын кеңейтеді;

Математикалық білімін толықтырады.

Уақыт көлемі, сабақтың жиілігі: Сағат саны 34, аптасына 1 сағат

Пәнаралық байланыс: алгебра, геометрия

Сабақты өткізудің формалары: Математикалық ойындар, интеллектуалдық ойындар, практикалық сабақтар, ізденіс сабақтар.

Оқушылардың танымдық іс-әрекеттерін ұйымдастыру формалары: жекелей, жұппен, топпен.

Қорытындылау формасы: Сыныптан тыс іс-шара өткізу, шығармашылық сабақтар, «Жас математиктер»газетін шығару, тест өткізу, математикалық олимпиада өткізу.

Оқушылардың математикалық даярлық деңгейлеріне қойылатын талаптар.

- Қызықты математика жөніндегі ғылыми, көпшілік кітаптардан мәліметтер ,материалдар жинақтау;
- Теорияны меңгеріп,нәтижесін талдай ала білу;
- Оқушылар есепті талдап, шығару жолының жоспарын құрып, есепті шығарып қорытынды жасай алу керек;
- Жинақтаған материалдардан реферат жазып дағдылану, оқушы презентациясын жасау;
- Игерген білімдерін өмірде пайдалана білу керек;

Scanned with ACE Scanner

Сабақтың тақырыбы: « Ең үздік ойыншылар » атты интеллектуалдық ойын.

Мақсаты:

Білімділік мақсаты: Оқушылардың жан-жақты білімдерін қалыптастыру және математиканың басқа пәндерімен байланысын көрсету.

Дамытушылық мақсаты: Оқушылардың өз ойларын жүйелі түрде дұрыс жеткізе білуін қалыптастыру , логикалық ойлауын дамыту және есептерді жылдам , әрі қатесіз шығаруға үйрету.

Тәрбиелік мақсаты: Оқушыларды табандылыққа , шапшандылққа , ұқыптылыққа , адамгершілікке , сыйластықта жұптаса өнер көрсетуге баулу.

Армысыздар құрметті ұстаздар мен оқушылар және ойынға қатысушы сайыскерлер!

« Ең үздік ойыншылар » атты қызықты математикалық факультатив сабағын қорытындылау үшін 5,6 сыныптар арасында өтетін интеллектуалдық ойынға қош келдіңіздер!

«Халықтың кемеліне келіп өркендеп өсуі үшін, ең алдымен, азаттық пен білім қажет» деп Шоқан Уәлиханов, «Ғылым майданының қатардағы жауынгері тек үнемі оқу, іздену, талпыну, тану, өмір мектебінен өту арқылы ғана оның ірі қайраткері дәрежесіне дейін көтеріледі» деп Қ. Сәтбаев айтып кеткендей, еліміздің болашағы тек қана білімді жастар екені даусыз.

Олай болса, 5-6 сынып оқушылары арасында өткізгелі отырған **« Ең үздік ойыншылар »** атты интеллектуалдық сайысымызды бастаймыз.

Ғылымдардың патшасы атанғансың
Евклид, Фалес, Пифагордан бата алғансың.
Төзбейтін өтірікке, жалғандыққа
Жасықтан емессің сен, қаталдансың
«Ақыл ойды тәртіпке» келтіретін
Нағыз пән – математика атанғансың! – дей келе ортаға

« Ең үздік ойыншылар » ойынына қатысушыларды шақырамыз. Сайысқа 5 сыныптан 1 оқушы, 6 сыныптан 1 оқушы жұптаса қатысады. 5-6 сыныптар арасынан осындай алты жұп сайысқа қатысады.

Сайыс 5 бөлімнен тұрады.

I бөлім – «Бәйге»
II бөлім – «Тіл - өнер»
III бөлім – «Дода»
IV бөлім – «Тапқырлық»
V бөлім – «Жорға»

Мәңгі бақи есте қалар,
Қызықты бір жиын болсын.
Білімдірек шәкірт озар
Сұрақтары қиын болсын – дей отырып, ойынымыздың **«Бәйге»** деп аталатын I бөлімін бастаймыз.

I бөлім «Бәйге».

Бұл бөлімде ойыншыларға сұрақтар қойылады. Жауап нақты, тез болу керек. Қай жұп қолындағы карточкасын бірінші көтереді, сол ойыншылар жауап береді. Әр дұрыс жауапқа 10 ұпай беріледі.

Сұрақтар:

1. 1-ге және өзіне ғана бөлінетін натурал сандарды ...... сандар деп атайды.
   1-ге және өзіне ғана бөлінетін натурал сандарды жай сандар деп атайды.
2. Егер сан 2-ге де,3-ке де бөлінсе ,онда ол сан ...... да бөлінеді.

Scanned with ACE Scanner

Егер сан 2-ге де,3-ке де бөлінсе ,онда ол сан .. 6-ға да бөлінеді

3. Алымы бөлімінен кіші бөлшек ...... бөлшек деп атайды.(дұрыс)
   Алымы бөлімінен кіші бөлшек дұрыс бөлшек деп атайды
4. Бөлімдері бірдей бөлшекті қосқанда......
   Бөлімдері бірдей бөлшекті қосқанда олардың алымдарын қосып,алым етіп,ал бөлім етіп,сол бөлімнің өзін қалдыру керек.
5. Шеңбердің ең үлкен хордасы .... деп аталады
   Шеңбердің ең үлкен хордасы диаметр деп аталады
6. Ең үлкен теріс сан ... -1
7. Қатаң емес теңсіздіктің қатаң теңсіздіктен айырмашылығы қандай?
8. Екі қатынастың теңдігі(пропорция)
9. Кез-келген барлық санға қалдықсыз бөлінетін сан?
   Кез-келген барлық санға қалдықсыз бөлінетін сан 1.
10. Интервал дегеніміз не?--------------- аралық

II бөлім «Тіл - өнер».

Білім деген биік шың,
Бақытқа сені жеткізеді.
Білім деген ақылшың,

Қиындықтан өткізер – дей келе, **«Тіл - өнер»** деп аталатын II бөлімде жұмбақ, мақал – мәтел не өлең жолдарынан айтылмай қалған сөзді тауып, орысшаға, ағылшынға аударасыздар. Бір тілде жауап берсе 10 ұпай, екі тілде жауап берсе 20 ұпай, үш тілде жауап берсе 30 ұпай.

Осы бөлімнен кейін ұпайы аз бір жұп ойыншылар ойынмен қош айтысады.

1) Ұшып барады бір топ қаз оңтүстікке
   Мықты болсаң,қанша екен тез есепте
   Алдында екеу,екеу келеді артында
   Екі-екіден келеді қос бүйірде. (4 , * , *)
2) Табақтағы жемісті
   Былай ғана бөлісті
   Екі анасы,қос баласы
   Әжесі мен немере
   Бір-бірден тиді алмасы
   Айтшы қанша жан басы? (3 , * , *)
3) Қанша қалтам?
   Өзімде бар сан қалта
   Арт жағында қос қалта
   Жейдеде екі төс қалта
   Пиджакта екі іш қалта
   Бір төс қалта және бар
   Сонда есепте, кәне ал,
   Менің қанша қалтам бар?
   Тағы айтпақшы пальтом бар
   Онда да төрт қалтам бар? (15 ,* ,*)
4) Ит мысықты, ал мысық тышқанды қуалап келеді. Қайсысы бірінші келеді?
   (1-тышқан, 2-мысық, 3-ит).
5) жұмадан кейін 19-тәуліктен соң аптаның қай күні сәйкес келетінін анықта?
   (сәрсенбі, среда,)
   Ұпайы аз жұп ойыннан шығады.

III бөлім. «Дода»

Scanned with ACE Scanner

«Ең қиыны жарыстың «**Дода**» келді,
Мықтылары қалыпты жеңсін енді.
Тез жауап бер ойланып тұрып қалмай
Осы ойыннан көреміз ерен ерді» - дей келе, сайысымыздың бөлімі «Дода» бөліміне келіп жеттік. Енді «Дода» бөлімінде білімдеріңізді ортаға салуға мүмкіндіктеріңіз бар. Бұл бөлімде 4 тақырып беріледі. Әрбір жұп көрсетілген ұпайлар бойынша 1 тақырып таңдайды. Дұрыс жауап берсе, сол ұпай қосылады.

1	Қазақтың байырғы есептері	20	30	40
2	«Ақбота» есептері	20	30	40
3	«Кенгуру» есептері	20	30	40
4	Викториналық сұрақтар	20	30	40

1. Қазақтың байырғы есептері:

1) 20-ұпай. Бұтақта қарға отыр. Бірі оңтүстікке, бірі солтүстікке қарап отыр, бірақ бірін-бірі көріп отыр. Бұл қалай? (Екеуі қарама-қарсы отыр).

30-ұпай. Он-оннан асығы бар үш бала өзара асық ойнады. Ойыннан соң біріншісі екіншісіне қарап: қанша асық ұттық – дейді ол. Онша көп ұтқыза қоймаппын, сегіз асығым қалыпты, - деді.

- Онда сендегі барлық асық менің ұтып алған асығыма тең екен, - дейді үшінші бала асықтарын түгендеп тұрып,
- Ең көп асықтан ұтылған мен болдым, - дейді мұңайып бірінші бала. Ойыннан кейін кімде, неше асық? (1 бала-4, 2 бала – 18, 3 бала - 8)

40-ұпай. Ұлу биіктігі 10м ағаштың басына шығуы керек. Ол күндіз 4 м. Жоғары көтеріледі, түнде 3 м. Төмен түседі. Неше күнде ұлу ағаштың басына шығады?

(7 күнде)

2. Ақбота» есептері:

20-ұпай. Сықырлаған арба үстінде келе жатқан екі жолаушының біреуі жолдың жартысын өткенде жолдың жолдың жартысы қалғанша ұйықтайды.

Жолаушы жолдың қанша бөлігін ұйықтайды? ($\frac{1}{4}$)

30-ұпай. Оқушы кітаптың $\frac{3}{10}$ бөлігін, кейін тағы да $\frac{1}{10}$ бөлігін оқығандағы көлемі жарты кітаптан 18 бетке кем болып шықты. Кітапта неше бет болған?

А) 210 б) 200 с) 190 <u>д) 180</u>

40-ұпай. Біздегі барлық түйелер мен түйеқұстарды бірге санағанда 60 көз және 86 аяқ бар. Хайуанаттар паркінде қанша түйе бар? ((17 түйеқұс, 13 түйе).

А) 11 б) 9 <u>с) 13</u> д) 16

3. «Кенгуру» есептері:

20-ұпай. Қояндар жанұясының үш мүшесі барлығы 73 сәбізді жеп қойған. Әкесі шешесіне қарағанда 5 сәбізді артық жеген. Ал баласы Банни 12 сәбіз жеген, шешесі неше сәбіз жеген?

А) 27 <u>б) 28</u> с) 31 д) 33 е) 56

30-ұпай. Айдар қағаз парақты 5 рет бүктеді, сосын ол бүктеген қағазды тескен. Қағаз парақты қайта жазғанда неше тесік шығады?

А) 6 б) 10 с) 16 д) 20 <u>е) 32</u>

Scanned with ACE Scanner

40- ұпай. Компьютерлік вирус компьютерлік дискінің қандай да бір бөлігін зақымдайтыны белгілі. Бірінші күні ол дискінің $\frac{1}{2}$ бөлігін зақымдаған, екінші күні зақымданбаған жерінің $\frac{1}{3}$ бөлігін, үшінші күні қалған бөлігінің $\frac{1}{4}$ бөлігін, ал төртінші күні қалғанының $\frac{1}{5}$. Дискінің қандай бөлігі зақымданбай қалған?

А) $\frac{1}{5}$ б) $\frac{1}{6}$ с) $\frac{1}{10}$ д) $\frac{1}{12}$ е) $\frac{1}{24}$

4. Викториналық сұрақтар:

20-ұпай. Тамақ істерде қазанға бірінші не саламыз? (Көз).

30-ұпай. Үш түйеқұс ұшып келе жатты. Аңшы олардың бірін атып алды. Олардың қаншасы қалды?(түйеқұс ұшпайды)

2) 40-ұпай. Барлық адам әдетте кімнің алдына барған кезде бас киімін шешеді? (Шаштараздың)

Ұпай аз екі жұптасып өнер көрсеткен ойыншылар ойыннан шығарылады.

IV бөлім. «Тапқырлық»

Әрбір қатысушы жұп Танграм жиналмасынан бірнеше бейнелер құрастырады. Белгіленген уақыттан соң қай ойыншылар жұбы аз бейнелер құрастырса , ойыннан шығады.

V бөлім. «Жорға»

«Жарыс заңы ежелден,
Жеңімпазды анықтау.
Жеңімпаз болу шарты сол
Еңбектену жалықпау»- дей отырып, ойынымыздың «Жорға» V бөлімінде әрбір жұптасқан ойыншыларға жеке-жеке сұрақтар қойылады, жылдам, тез жауап беруі қажет. (Әр дұрыс жауап 10 ұпай)

1. Шеңбер бойындағы кез – келген нүктені центрмен қосатын кесінді. ----- (радиус)
2. Ортақ бөлгіші 1-ге тең сан. (өзара жай сан)
3. Алымы бөлімінен үлкен бөлшек. (бұрыс бөлшек)
4. Нәрселерді санағанда қолданылатын сан. (натурал сан)
5. 369 саны 3-ке бөліне ме? (иә)
6. Қабырғасы 1-ге тең квадраттың ауданы неге тең? (1)
7. Бір нүктеден бірдей қашықтықта жатқан нүктелер жиыны қалай аталады? (шеңбер)
8. Екіден көп бөлгіштері бар натурал сандарды қандай сандар деп аталады?(құрама)
9. Тең бөліктерді қалай атайды? (үлестер)
10. Үш тақ санның қосындысы қандай сан? (тақ)

1. Шеңбер бойындағы екі нүктені қосатын және центр арқылы өтетін кесінді. (диаметр)
2. Көбейтіндісі 1-ге тең бөлшектер қандай сандар деп аталады? (өзара кері)
3. 640 саны 5-ке бөліне ме? (иә)
4. Алымы бөлімінен кіші бөлшек. (дұрыс бөлшек)
5. Натурал сандар нешеден басталады? (1-ден)
6. Айырмасы 2-ге тең екі жай санды қалай атайды? (егіз)
7. Бір тәулікте қанша минут бар? (24*60)
8. Екі тақ санның қосындысы қандай сан? (жұп)

Scanned with ACE Scanner

1 литр сүт шамамен 6-7литр,

1 шелек шамамен 12,5 литр,

1 қап шамамен 4 пұт 65-66 кг,

1 мысқал шамамен 4,46 г,

1 қадақ бидай шамамен 19,47 кг,

1 жамбы күміс шамамен 6 кг,

1 кез шамамен 62 см,

1 пітір шамамен 3 кг,

1 ширек шай шамамен 250 г,

1 әміщеңке шай шамамен 50 г,

1 таймөңке шай шамамен 25 г,

1 шөкім түз шамамен 12, 5 м,

1 қазық бойы шамамен 3 м,

1 көген шамамен 25 ,5 м,

1 бұршақ шамамен - 3-4 сүйем ,

1 сүйем шамамен - 18 см,

Қарыс бас бармақ пен шынашықтың керіп ұстаған арасы ,

1 елі шамамен 2 см,

1 құлаш шамамен 8 қарыс ,

Көшжер –ұзындық өлшемі ,ол әр түрлі мағына алады :қозы көшжер шамамен

14,5 км ,күзгі көшжер шамамен 25,5 км, орта көшжер шамамен 90км.

1 қарыс = 21 см ,

1 алтында 3 тиын ,ал 1 тиында 4 төрткіл бар,

1 саба қымыз шамамен 10 – 15 л,

1 танап жер гектардың алтыдан бір бөлігі,

Ат шаптырым жер -20-35 км ,

Құнан шаптырым жер -8-10 км,

1 қадақ -200 гр

Торсыкқа жеті-сегіз аяқ (литр) қымыз сыйса , местің сыйымдылығы екі жарым – үш торсыққа тең .

Ұзындықтың ең көп тараған байырғы өлшемдері қолдың қары немесе қарыкеуденің орта тұсынан кере созылған қолдың ортаңғы саусағының ұшына дейінгі аралық шамамен 80-85 см.

Оң иықтан бүкіл кеудені бойлап өтіп ,кере созылған сол қолдың ортаңғы саусағының ұшына дейінгі аралық шамамен 1 м.

Бас бармақ пен шынашақ ұштарының арасына тең ұзындық шамамен 19-20 см.

Кере созылған бас бармақ пен сұқ саусақ ұштарының арасы шамамен7-18 см.

Сұқ саусақтың еніне тең ұзындық бірлігі шамамен 2 см.

Ортаңғы саусақтың ұшынан оның ортаңғы буынына дейінгі аралыққа тең ұзындық шамамен 5-6 см.

Адамның бір адымына тең ұзындық шамамен 60-70 см .

Үлкен табақ шамамен - 11,7-12 кг.

Кіші табақ шамамен - 3, 9 – 4 кг.

Екі елі -3-4 см.

Вавилондықтарда қолдың қары 525 мм.

Египедттіктерде үлкен қары шамамен - 525 мм ,кіші қары шамамен - 450 мм.

6 тұтам шамамен - 500 мм .

Базар қарысы - 177,8 см.

Хан қарысы - 213,36 см.

Қатар орналасқан төрт саусақтың ені төрт елі шамамен - 7-8 см.

Scanned with ACE Scanner

Бас бармақтың ені үшін шамамен - 2,2 – 2,3 см.

Бабыр жазбаларында тұтам шамамен - 8-8,5 см.

Фарсах - 12000 қадамға тең.

Құлаш –иық деңгейіне сәйкес созылған екі қол ұшының арасына тең ұзындық бірлігі .

Бұхар құлашы - 142 см.

Аршын - 71 ,12 см-ге тең.

Мысқал -1 грамм.

Қадақ - 750 грамм.

Келі - 1 килограмм.

Пұт - 16 килограмм.

Батпан - 100 килограмм.

Scanned with ACE Scanner

Тақырыбы: Математикалық логика есептері.
Мақсаты: Математикалық логикалық есептерді шешу дағдыларын қалыптастыру. Математикалық тілде сөйлеуін,
б) Логикалық ойлау, алгоритмдеу дағдыларын, математикалық зейінін, есте сақтау қабілетін, өзін-өзі тексеру дағдалырын дамыту;
в) Ұйымшылдыққа, ұқыптылыққа, алған білімдеріне жауапкершілікпен карауға, өзін-өзі басқарып, білімін тиянақтай білуге тәрбиелеу.
Түрі: ойын, сайыс
Пәнішілік байланыс: натурал сандарға амалдар қолдану.
Сабақ барысы:
<u>I. Қызығушылықты ояту</u>
<u>Кім жылдам?</u>
<u>1.есеп</u>
Кез келген үш таңбалы сан жаз. Оған өзіндей үш таңбалы санды тіркеп жаз. Осы шыққан алты таңбалы санды өзіндей алты таңбалы санға қос. Нәтижені 2002-ге бөл. Бөліндіні байқап қара, қандай сан?
Шешуі: 365
365365+365365 =730730
730730:2002 =365 365-бірінші жазылған сан.
2-есеп
Баласы әкесіне: -Әке;маған жұмбақ үйретші, -дейді. Сонда әкесі:-Сенің жасыңды үш есе көбейтсе менің жасым шығады. Ал менің жасымнан сенің жасыңды алып тастаса 20 қалады. Мен нешедемін, өзің нешедесің?
Шешуі: баласы-х жаста дейік; әкесі- 3х жаста;
Теңдеуі:3х-х=20 х=10
3*10=30
Жауабы:баласы-10 жаста, әкесі-30 жаста
1. "Эстафеталық ойын"
Сынып екі топқа бөлініп отырғызылады.
Екі топқа тапсырмалар беріледі. Топтан бір оқушы бірінші есепті шешіп, жауабын және қасына фамилиясын жазып келесі оқушыға жалғастырады. Осылайша қай топта дұрыс жауаптар көбірек болса, сол топ жеңіске жетеді.
Қызықты есептер
1. Қай нұсқа тиімді?
Жұмыс беруші қарамағындағы жұмысшыдан оның жалақысын көтеру туралы пікірін сұрап, екі түрлі ұсыныс айтты.
Бірінші нұсқа. Алғашқыда 20000 теңгеге әрбір 12 айдан кейін 1000 теңге қосылады.
Екінші нұсқа. Алғашқыдағы 2000 теңгеге әрбір алты ай сайын 250 теңге қосылады.
2. Бес жәшіктің әрқайсысындағы алма саны бірдей. Егер әр жәшіктен 60 алмадан алсақ, барлық жәшікте қалған алмалардың саны бастапқыдағы екі жәшітегі алмалардың санымен бірдей болады. Әр жәшікте қанша алма болған еді.
3. Шешесі мен қызының жасын қосқанда 28 жас. Шешесі қызынан 22 жас үлкен. Қызының жасы нешеде?
4.Қазыбек алдыңғы күні 17 жаста еді. Келесі жылы ол 20 жасқа толады. Бұл қалай сонда?
5.Ақ тақия, көк тақия
Димаштың басында – ақ тақия, ал Ілиястың басында көк тақия бар. Димаш – оңтүстікке, ал Ілияс солтүстікке қарап отыр. Алайда, олар бір-бірінің басындағы тақияның түсін біліп отырды. Қалайша?
6.Қант пен шай

Scanned with ACE Scanner

Ыдыстағы шайға салынған қант еріген жоқ. Неліктен?

7.Бұл қалай?

Бір қап бидайды диірменге тартқанда,екі қап ұн шықты.

Қалайша?

8.Үстел үстінде үш стакан шие тұр. Марат бір стакан шиені жеп қойды.

Неше стакан қалды?

II. Мағынаны тану

Логикалық есептер және оларды тез есептеудің жолдары.

Арнайы формуланы қолдануға келмейтін әрқайсысына өзінше талдау жасауды қажет

ететін есептерді логикалық есептер деп атаймыз.

- Логикалық есептерді таблицалық тәсілмен шешу
- Ребус түрінде шешу
- Сіріңке шырпысын қолданып шешу
- Әр түрлі есептер

Оқушыларға сұрақтар қойылады.

Тапсырмаларды орындау барысында неге үйрендіңдер? Тағы қандай осы бағыттағы есептерді білесіздер?

Сұрақтарға жауап алғаннан кейін мына қорытындыға келеміз.

Логикалық есептерді шешу арқылы оқушылар:

¬ Қисынды ой-қабілетін дамытады;

¬ Өздігінен жұмыс істеуге үйренеді;

¬ Зейіні қалыптасады;

¬ Байқампаздығы артады;

¬ Сабаққа қызығушылығы артады.

III. Толғаныс

1. Арифметикалық амалдарды қолдану арқылы есептеу.

Амалдарды дұрыс орналастыр, қажет болса жақшаларды қойып шық.

Теңдеулер дұрыс шығуы тиіс.

6 6 6 6=0

6 6 6 6=1

6 6 6 6=3

6 6 6 6=5

6 6 6 6=6

6 6 6 6=7

6 6 6 6=8

6 6 6 6=12

6 6 6 6=24

6 6 6 6=30

6 6 6 6=36

6 6 6 6=48

6. Қорытындылау

-Логикалық есептер дегеніміз қандай есептер ?

-Логикалық есептерді қалай шешеміз?

7. Үйге тапсырма:

3 логикалық тапсырма жазып келу.

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы
№234 орта мектебінің
директоры
Ж. Утубаеваға ата-ана
Тортабаева Ғинаттан

Өтініш

Осы өтінішім арқылы сізден менің балам Үмбетали Мерей мектепте жүргізілетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын

Өтініш иесі: Тортабаев Ғинан

Ж. Жабаев атындағы
№231 орта мектебінің
директоры
Ж. Ундарбаеваға ата-анасы
Набиева Жұлдыздан

Өтініш

Осы өтініш арқылы сізден менің балам сабақ кезінде мектепте жүргізілетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын

Өтініш иесі: [signature] Набиева Жұлдыз

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы
№834 орта мектебінің
директоры
Ж. Ұразбаевқа ата-ана
Исмаилова Ұлбосын

Өтініш

Осы өтінішім арқылы сізден менің балам Нұрлыбекұлы Диас мектепте жүргізілетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын

Өтініш иесі [подпись] Исмаилова Ұлбосын

Scanned with ACE Scanner

Ж. Набаев атындағы
№234 орта мектебінің
директорына
Ж. Ұларбаеваға ата-ана
Сарсимбаева Әсемнен

Өтініш

Осы өтінішім арқылы сізден менің балам Жамилаға Мұхамедали мектепте жүргізілетін математика және физика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын

Өтініш иесі: [signature] Сарсимбаева Әсем

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы
мәзи орта мектебінің
директоры Ж. Ұразалиеваға
ата-анасы Изенова
Зәуреден

Өтініш

Бұл өтінішім арқылы Сізден менің ұлымды [illegible] мектепте жүргізілетін математика осы жылғы үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын.

Өтініш иесі: Изенова Зен

Scanned with ACE Scanner

М. Жиенбаев атындағы №234
орта мектебінің директоры
Ж. Ушурбаева ата-ана
[illegible] Сүйінбектен

Өтініш

Осы өтінішім арқылы сізден менің балам [illegible] [illegible] мектепте жүргізілетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын.

Өтініш иесі: [signature] [illegible] Сүйінбек

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы
№234 орта мектебінің
директоры
Ж. Уразбаевна ата-ана
Құсаинов Жарастың

Өтініш

Осы өтінішім арқылы сізден менің балам Жарас Әйзере мектепте жүргізілетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын

Өтініш иесі: [signature] Құсаинов Жарас

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы №234 орта мектебінің директоры Ж. Уразбаеваға ата-ана Оспанова Дариғадан

Өтініш

Осы өтінішім арқылы Сізден менің балам Ажанов Онбосын мектепте жүргізілетін Математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын.

Өтініш иесі: Оспанова Дариға

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы №234
орта мектебінің
директоры Ж. Уразбаеваға
ата-ана Арыстанбек
Жайдарқызыдан

Өтініш

Осы өтінішім арқылы Сізден менің балам Абдулла Нұрмұхаммедтің мектепте жүргізілетін Математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын.

Өтініш иесі: [signature] Арыстанбек Жайдарқызы

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы №234
орта мектебінің
директоры Ж. Уразбаеваға
ата-ана Семібаев
Жасуланнан

Өтініш

Осы өтінішім арқылы Сізден менің балам Бақытжасан Данияр мектепте жүргізілетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын

Өтініш иесі Сем Семібаев Жасулан

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы №234
орта мектебінің директоры
Ж. Уразбаеваға ата-ана
Сейітова Айгүлден.

Өтініш

Осы өтінішім арқылы Сізден менің балам Әбдіханов Орынбасар мектепте жүргізілетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын.

Өтініш иесі: Сейітова Айгүл

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы
№234 орта мектебінің
директоры А. Уразбаевага
ата-ана Тоқтыбаев
Найзабектен

Өтініш

Осы өтініш арқылы Сізден балам Жауберген Құрпеіс мектепте жүргізетін математика және логика үйірмесіне қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын.

Өтініш иесі: [signature] Тоқтыбаев Найзабек

Scanned with ACE Scanner

Ж. Жабаев атындағы №234
орта мектебінің
директоры
М. Уразбаеваға ата-ана
Каижанова Гүлмирадан

Өтініш

Осы өтінішім арқылы Сізден балам
Шәлібек Дильназ мектепте өткізілетін
математика осы логика үйірмесіне
қатысуына рұқсат беруіңізді сұраймын.

Өтініш иесі: Каиж Каижанова Гүлмира

Scanned with ACE Scanner